

220520

Iordningställande Covid-19 vaccin **färdigspädd** Pfizer-BioNTech

RUTIN med luftbubbla för att få ut 7 doser

Iordningställande ska ske aseptiskt så att läkemedlet inte kontamineras med mikroorganismer. Tillämpa basala hygienrutiner och klädregler. Desinfektera arbetsytan med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid såväl före som efter iordningställande.

Material

Plocka fram följande för varje vaccinflaska. Hantera materialet med nydesinfekterade händer.

- Pfizer-BioNTech Covid-19 vaccin Comirnaty **dispersion (färdigblandat)** 1 flaskan m **grått lock**
- Spruta 1 ml 7 st
- Desinfekterande swab 1 st
- Sprutetiketter 7 st
- Injektionskanyl för intramuskulär injektion 23 G blå 8 st
- Sprutfat
- Riskavfallskärl

Iordningställande

1. Ta fram Pfizer-BioNTechs vaccin med **grått lock** från kylskåpet med nydesinfekterade händer och låt det anta rumstemperatur. OBServera att Comirnaty med grått lock **ej** ska spädas. Förvara flaskan i skydd från direkt solljus.
2. Vänd flaskan försiktigt fram och tillbaka 10 gånger, skaka inte då vaccinet är skakkänsligt. Innan vändning kan dispersionen innehålla vita till benvita ogenomskinliga partiklar. Efter vändning ska vaccinet vara en vit till benvit dispersion. Kontrollera att dispersionen inte är missfärgad eller innehåller några partiklar. Om så är fallet ska flaskan kasseras.
3. Desinfektera händerna och ta på handskar. Desinfektera membranet på vaccinflaskan noggrant med desinfekterande swab för engångsbruk. Låt lufttorka ca 30 sekunder.
4. Använd aseptisk arbetsteknik. Det är viktigt att kanyler och membran inte kontamineras.

**LUFT-
METOD
BÖRJAR
HÄR!**

5. Koppla på en 1 ml spruta och var noga med att sätta fast sprutan ordentligt i kanylen.

I FASS står ett annat förfaringssätt för att dra upp patientdoser.

Nedan följer ett alternativt sätt- en specialteknik som baserar sig på luftbubbla- om man inte vill sticka flera gånger i flaskan och framförallt för att få ut 7 doser. Den faktiska volymen i en flaskan efter spädning räcker egentligen till 7,5 doser men med tidigare tekniker har en hel del fastnat i spruttopp och kanyl och sedan kasserats.

6. Vänd flaskan med sprutan upp och ned. Dra ner vaccin med marginal (till ca 0,4 ml). Nu ska en luftbubbla finnas överst i sprutan. Om luftbubblan av någon anledning befinner sig nere mot kolven knuffar du till bubblan med kolven så att bubblan hamnar överst istället.
7. Tryck nu tillbaka luften in i flaskan och justera vätskevolymen (vaccinet) till 0,22 ml*. Spruttoppen och kanylen är nu fyllda med vaccin.
*(Varför just 0,22 ml? Jo, då kommer den volymen plus volymen som just nu befinner sig i spruttopp och kanyl att vara 0,3 ml= patientens dos. *Beroende på vilka sprutor/kanyler som används så kan volymen 0,22 ml behöva justeras något. Det viktigaste är kontrollen av totala volymen i steg 9).*
8. För kanylögat upp i luftutrymmet i flaskan. Du kan behöva luta flaskan lite för att nå luften.
9. Dra ner luft i sprutan till 0,1 ml-markeringen.

Nu bör volymen vaccin vara 0,3 ml, dvs mellan 0,1 till 0,4 ml-markeringarna. Detta är ett bra sätt att kontrollera volymen som sedan kommer att injiceras i sin helhet.

OM volymen vaccin inte är korrekt- för tillbaka luften in i flaskan och börja om från punkt 5.

När du bedömer att volymen är korrekt kopplar du loss sprutan från nålen, fäster en ny kanyl på sprutan och avslutar med att se till att luftbubblan hamnar närmast kolven. Det gör du genom att hålla sprutan med kanylen neråt och "gunga till" sprutan (ej skaka) så flyttar sig luftbubblan mot kolven. *(Om du övar tekniken innan med bara Natriumklorid kommer inte luftbubblan att röra sig så lätt mot kolven pga annan viskositet i lösningen).*

Placera sprutan i en rondsål, med kanylen lutande neråt. Tänk på att ha kanylen neråt i alla moment tills dosen är given. Så länge kanylen är lägre än kolven ligger luftbubblan kvar. När du vaccinerar kommer luften framför kolven att trycka ut hela vaccinnmängden på 0,3 ml så att patienten får rätt dos.

10. Upprepa från steg 5 ytterligare sex gånger då flaskan innehåller sju doser.
11. Ange preparat, styrka, datum, tid, signum på sprutetiketten (utelämna preparat om du har en förtryckt Comirnaty-etikett).
12. I de fall administrering och registrering inte sker i samma lokal som iordningsställande ska även batchnumret anges på sprutetiketten. Etikettera varje spruta och hantera därefter mycket varsamt. Detta då vaccinet är mycket känsligt för skakningar.
13. Där administrering och registrering sker i samma lokal som iordningsställande ska använd vaccinflaska skickas med på sprutfatet för att batchnumret ska vara tillgängligt vid registrering. Etikettera varje spruta och lägg på sprutfatet tillsammans med vaccinflaskan.

Innan administrering

1. Kontrollera mot sprutetikett att rätt vaccin är framtaget.
2. Administrera vaccinet snarast dock högst 12 timmar efter punktion. Förvaring ska ske mellan 2°C - 30°C i skydd mot direkt solljus. Kontrollera hållbarheten mot märkningen på sprutan.
3. Inspektera sprutan visuellt. Kontrollera att sprutan är intakt, innehåller rätt volym, att suspensionen inte är missfärgad eller innehåller några partiklar. Om så är fallet ska sprutan kasseras. Kontrollera även att luftbubblan befinner sig mot kolven, annars gungar du till sprutan (ej skakar) så att luften flyttar sig dit. När du vaccinerar kommer luften framför kolven att trycka ut hela vaccinemängden på 0,3 ml så att patienten får rätt dos.
4. Administrera vaccinet. Signera och fyll i batchnumret (alternativt kontrollera batchnumret mot det förifyllda batchnumret) i vaccinationsmodulen i TakeCare.

Avfallshantering

Sprutor, kanyler samt vaccinflaskor ska kasseras i riskavfallskärl för stickande och skärande avfall. Säkerställ hanteringen av riskavfallskärlet då även tomma vaccinflaskor betraktas som stöldbegärliga.

Dokumentet är utarbetat av: Åsa Folkesson och Kristin Carré, farmaceuter på Läkemedelsavdelningen

Godkänt av: Roger Larsson, chefläkare division Primärvård, Helena Ernlund, bitr. smittskyddsläkare